

Brüsszel, 2019. május 6.
(OR. en)

8653/19

EDUC 214
SOC 321

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Az EYCS Tanács májusi ülésén az „Európa jövőjének építése: az oktatás és a képzés hozzájárulása a társadalmi kohézió megerősítéséhez” témakörében tartandó irányadó vita előkészítése – <i>Irányadó vita</i> (<i>Nyilvános tanácskozás a Tanács eljárási szabályzata 8. cikkének (2) bekezdése alapján</i>) [Az elnökség javaslatára]

Az Oktatási Bizottsággal folytatott konzultációt követően az elnökség elkészítette a mellékelt vitaanyagot, amelyet az Oktatási, Ifjúsági, Kulturális és Sportügyi Tanács 2019. május 22–23-i ülésén folytatandó irányadó vita alapjául szolgáló dokumentumként nyújt be.

Európa jövőjének építése: az oktatás és a képzés hozzájárulása a társadalmi kohézió megerősítéséhez

Elnökségi vitaanyag

A 2017. november 17-én, a svédországi Göteborgban tartott szociális csúcstalálkozó témája az oktatás és a kultúra szerepe volt. A Bizottság a találkozón ismertette a 2025-re létrehozandó európai oktatási térségre vonatkozó elképzelését. Az Európai Tanács ezzel összefüggésben a 2017. december 14-i következtetéseiben¹ megállapította, hogy az oktatás és a kultúra *„a befogadó és összetartó társadalmak kialakítása, valamint versenyképességünk megőrzése szempontjából is alapvető jelentőséggel bír”*. Ugyanebben a dokumentumban az Európai Tanács felkérte továbbá a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy mérlegeljék *„az oktatásra és képzésre vonatkozó inkluzív, az egész életen át tartó tanulásra épülő és innovációalapú megközelítés szükségességét ”* érvényesítő lehetséges intézkedéseket. Ennek nyomán a Bizottság az általa javasolt két oktatási csomagban meghatározta az európai oktatási térségre vonatkozó főbb irányvonalakat.

A Tanács – a területen irányító szerepet vállalva – 2018. május 22-én következtetéseket² fogadott el az európai oktatási térség létrehozásának lépéseiről. A következtetések elején a Tanács emlékeztetett az oktatás szociális vonatkozásaira és arra, hogy a szociális jogok európai pillérének első alapelve kimondja, hogy mindenkinek joga van a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz annak érdekében, hogy olyan készségeket tartson, illetve szerezzon meg, amelyek lehetővé teszik számára, hogy teljes mértékben részt vehessen a társadalomban és sikeresen alkalmazkodjon a munkaerőpiaci változásokhoz.

¹ EUCO 19/1/18 REV 1.

² HL C 195., 2018.6.7., 7. o.

A Tanács emellett hangsúlyozta, hogy az oktatás és a kultúra döntő fontosságú az egyének és az egész Unió jövője, illetve annak szempontjából is, hogy az európaiak közelebb kerüljenek egymáshoz. A Tanács felkérte a tagállamokat, hogy gondolkodjanak tovább az európai oktatási térség közös jövőképén, valamint az oktatás és a képzés terén folytatott együttműködés 2020 utáni stratégiai keretrendszerével való kapcsolatán, emellett hangsúlyozta, hogy a jelenlegi „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer olyan értékes alapot teremtett, amelyre építve a tagállamok közös prioritásokat tudnak kijelölni és támogatást kapnak oktatási és képzési rendszereik korszerűsítéséhez.

„Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén” című közleményében³ a Bizottság az európai oktatási térségre vonatkozó elképzelésének felvázolása mellett hasonlóképpen kiemeli, hogy az oktatás és a kultúra – mint e célok legalkalmasabb eszköze – kulcsszerepet játszik európai identitásunk megerősítésében és az európai közösséghez való tartozásunk érzésének erősítésében. Az Uniónak hagyományainkat, történelmünket és kulturális örökségünket szilárd alapnak kell tekintenie, és ezekre kell jövőjét felépítenie, mivel ezek alkotják a lényegét mindannak, amit európai civilizációnak nevezünk. Ha jobban megismerjük egymást úgy, hogy eközben a demokrácia és a szolidaritás elvét helyezzük a középpontba, akkor lehetőségünk nyílik arra, hogy fenntartható és biztonságos európai jövőt építsünk.

Az oktatási és képzési intézmények keretében találkozik a társadalom, a közösség és a család. Az – oktatás és a képzés terén folytatott együttműködés 2020 utáni stratégiai keretrendszere kidolgozásának támogatásával megbízott – európai oktatási és képzési szakértői testület a befogadásról és az állampolgári létről szóló dokumentumában kiemelte, hogy az iskolák a különböző közösségek és – például az egészségügyi és jóléti – szolgáltatások közötti kapocsként működve közösségi térré válnak.

³ COM(2017) 673 final.

Az említett jelentésben a szakértők kiemelték, hogy az állampolgári nevelés keretében nélkülözhetetlen a tolerancia és a befogadás gyakorlatának átadása, különösen az ezen értékekkel ellentétes tartalmú populista és szélsőséges világnézetek perspektívájából szemlélve. Az április 1-2-i timișoari (Temesvár) találkozójukon az iskolai főigazgatók a „Nyissuk meg iskoláinkat Európa előtt” témájával foglalkoztak, amely valamennyiünk – a döntéshozók, a tanárok és az iskolavezetések – számára óriási lehetőséget jelent arra, hogy közreműködjünk az Unió jövőjének alakításában annak biztosítása révén, hogy az uniós értékek és demokratikus alapelvek továbbra is oktatási rendszereink magvát képezzék. A résztvevők kiemelték, milyen fontosak a tanítási gyakorlatok, a participatív oktatási környezet és a demokratikus döntéshozatali eljárások az iskolákban. Ehhez hasonlóan az európai egyetemek hálózatainak kialakítására irányuló kezdeményezés is – amely az európai oktatási térség alapvető fontosságú alkotóelemének tekinthető és forradalmi változásokat idéz elő az európai oktatás színpadán – a kiválóság és a befogadás stabil ötvözetére épül mind földrajzi, mind társadalmi értelemben, és ezzel egyidejűleg az európai identitás megőrzését is szolgálja.

A Tanács a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról szóló ajánlásában⁴ felhívja a figyelmet arra, hogy *„kisgyermekkortól kezdve, az egész életen át tartó oktatás és képzés valamennyi szintjén és típusában fokozni (kell) az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke szerinti közös értékek melletti elkötelezettséget a társadalmi kohézió, valamint a helyi, regionális, nemzeti és uniós szintű, pozitív és inkluzív összetartozás érzésének megerősítése érdekében”*. Az ajánlásban a Tanács kimondja, hogy az inkluzív oktatás előmozdítása valamennyi tanuló számára a következők révén érhető el: *„színvonalas oktatás biztosítása minden tanuló számára a kisgyermekkortól kezdve és az egész életen át; a konkrét igényeinek megfelelő támogatás biztosítása minden tanuló számára, ideértve a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező, a migráns családból származó, a sajátos nevelési igényű és a legtehetségesebb tanulókat is; az oktatás különböző típusai és szintjei közötti átmenet megkönnyítése, valamint a megfelelő oktatási és pályaválasztási tanácsadás biztosításának lehetővé tétele”*.

⁴ HL C 195., 2018.6.7., 1. o.

A Tanács a bolgár és az osztrák elnökség alatt elfogadta a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról szóló ajánlást, az európai oktatási térség létrehozásának lépéseiről szóló tanácsi következtetéseket, valamint a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének ösztönzéséről szóló ajánlást.

A nyelvtanítás és a nyelvtanulás átfogó megközelítéséről, illetve a magas színvonalú koragyermekkorai nevelést és gondozást biztosító rendszerekről szóló tanácsi ajánlások – amelyek elfogadása a Tanács mostani ülésének napirendjén szerepel, pontosan egy évvel a javaslatok Európai Bizottság általi benyújtása után – az inkluzív tanulási környezetek és eredmények előmozdítását célzó konkrét iránymutatást biztosítanak.

A fentiekre figyelemmel felkérjük a minisztereket, hogy tekintsék át a 2025-re létrehozandó európai oktatási térség ügyének alakulását, különösen a társadalmi kohézió megerősítésének szempontját szem előtt tartva. A gondolkodás folyamatát a következő iránymutató kérdésekkel kívánjuk segíteni:

Kérdések

1. Melyek az oktatás és a képzés területén folyó európai együttműködés ahhoz szükséges következő lépései, hogy elérjük az európai oktatási térség 2025-re történő létrehozására irányuló célt?

2. Melyek azon legsikeresebb projektek és gyakorlatok az Önök országában, amelyek előmozdítják a közös értékeken alapuló tanulási kultúrát és megerősítik a társadalmi kohéziót? Miként képes az oktatás és a képzés terén európai szinten folyó együttműködés megerősíteni ezt a tanulási kultúrát az összes tanulói korcsoportban?